

POGÁCSÁS IMRE* – NAGY LÁSZLÓ**

A MAGYAR HONVÉDSÉG KATONAI LÉGI SZÁLLÍTÁSI KÉPESSÉG FEJLESZTÉSÉNEK LÉPÉSEI ÉS EREDMÉNYEI

1. ÁBRA.
A Magyar Honvédség első,
Embraer KC-390 típusú
katonai szállító repülőgépe
Kecskeméten
(Fotó: Baranyai László)

Összefoglalás: A Honvédelmi és Haderőfejlesztési programban, fontos szerepet kapott a Magyar Honvédség légierejének fejlesztése, ami 2018-ban a katonai szállítórepülőgép-flotta fejlesztésével, az Airbus A319 repülőgépek és a Dassault Falcon 7X érkezésével kezdődött. A folyamat napjainkban az Embraer KC-390 típus érkezésével folytatódik. Hogyan is kezdődött? Melyek azok a követelmények, amelyek alapján a jövő katonai (állami) szállítórepülőgép-flottája korábban soha nem látott minőségben és technológiai színvonalon jelenik meg a Magyar Honvédség rendszerében? A jelen tanulmányban, néhány technikai információval kiegészítve, ezeket a kérdéseket próbáljuk meg bemutatni az érdeklődő olvasóknak.

Abstract: In the Defence and Force Development Programme, the development of the Hungarian Defence Forces' air force played an important role, starting with the development of the military transport aircraft fleet, with the arrival of Airbus A319 aircraft and Dassault Falcon 7X in 2018. Today, it continues with the arrival of the Embraer KC-390. How did it start, what are the requirements for the future military (state) transport aircraft fleet of the Hungarian Defence Forces to be of unprecedented quality and technological level? In the present article, we try to present these issues to our readers, with some small technical information.

Kulcsszavak: haderőfejlesztés, katonai szállító repülőgép, légi szállítás, képességfejlesztés, Magyar Honvédség

Keywords: force development, military transport aircraft, air transport, capability development, Hungarian Defence Forces

A KEZDETI LÉPÉSEK

A mai kor kihívásainak és követelményeinek megfelelően a katonai képességek egyik kiemelkedő eleme az állami, illetve katonai szállítórepülőgép-flotta, amely a békés hétköznapi kiképzési és hadművelleti repülésein kívül válság vagy háborús időszakban, külső segítség nélkül, önállóan is képes személyeket anyagokat menteni és szállítani.

Ebben a cikkben azt mutatjuk be, hogyan alakítható ki ez a képesség, melyek azok a legfontosabb ismérvek, amelyek a haderőfejlesztés során eljuttatnak minket a megfelelő katonai légiszállítási képesség kialakításához.

Az elmúlt időszakban a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Programmal (HHP) kapcsolatban már számos írás megjelent, ezért közismert, hogy a

* Dandártábornok, PhD, NKE címzetes egyetemi docens. ORCID: 0009-0008-5672-1014

** Ezredes, főnök, MHP Haderőtervezési Csoportfőnökség Légierő Hadfelszerelési Rendszerek Fejlesztési Főnökség. ORCID: 0000-0002-7831-8639

Ország	Mennyiség (db)	Típus
Ausztria	11	C-130, Pilatus PC-6
Csehország	15	A319, C-295, L-410, Jak-40, CL-600
Horvátország	2	An-32B
Lengyelország	44	C-130, C-295, PZL M-28, E-175 (Embraer)
Románia	12	C-130, C-27J, An-30
Szlovákia	11	L-410, F-100, C-27J, A319, An-26
Szlovénia	4	L-410, Pilatus PC-6
Bulgária	6	A319, C-27J, PC-12M, An-30
Magyarország	5	An-26

1. TÁBLÁZAT.

A régió országainak katonai szállító repülőgépei 2017-ben, a HHP kezdetén (A szerzők szerkesztése a HM Haderőfejlesztési Programok Főosztály által készített szakmai tájékoztató anyagok alapján)

Magyar Honvédség honvédelmi és haderőfejlesztési szempontból vizsontagságos negyedszázadot tudhat maga mögött. Nem kétséges, hogy a Magyar Honvédség 2017-ben az elmúlt huszonhat év legnagyobb honvédelmi és haderőfejlesztési programját indította el Zrínyi 2026 néven.

A 2010-es évek végére a Magyar Honvédség öt darab An-26 típusú szállító repülőgéppel rendelkezett, amelyek életkora már a 40 évhez közeledett. A flotta repülőgépeinek üzemben tartása, korszerűsítése, technológiai avultságuk miatt már nem volt opció, hiszen a Magyar Honvédség jelenlegi és várható légi szállítási igényeit – kiemelten a távoli válságkörzetekben szolgálatot teljesítő kontingensek esetében – már nem tudták teljesíteni. A repülőeszközök technológiai színvonala a NATO-tagországokkal történő szoros együttműködést, valamint a közös feladatok végrehajtását is korlátozta. Ismert volt, hogy a környező országokban már kivonták vagy kivonás alatt álltak az An-26 típusú repülőgépek, illetve a NATO-szövetségi rendszerében a légi szállító képességek területén

3. ÁBRA.

A Falcon 7X típusú repülőgép pilótafülkéje (Fotó: HM Zrínyi Nkft. / honvedelem.hu / Trautmann Balázs)

2. ÁBRA. A Magyar Honvédség Dassault Falcon 7X típusú repülőgépe

olyan fejlesztések indultak el, amelyek következtében Magyarország jelentős lemaradásba kerülhet.

Természetesen a légierő-fejlesztés részeként elindított szállítórepülőgép-program megvalósítását a nemzeti követelmények mellett a NATO szövetségi rendszerével, és annak igényeivel összehangolt módon szükséges megvalósítani, hiszen a NATO légiszállító kapacitása az érintett országok hozzájárulásából alakul ki. A NATO a katonai interoperabilitást a közös hatékony képzés, a gyakorlatok és a működés együttes képességeként határozza meg, így a nemzeteknek olyan légi szállító képességek kiépítésére nyílik lehetősége, amely a saját követelményrendszerüknek is megfelel.

A KATONAI LÉGI SZÁLLÍTÁSI KÉPESSÉG FEJLESZTÉSE

A fentiek szerint szükségessé vált a Magyar Honvédség légi szállító képességének megújítása, amely során az elmúlt évek tapasztalatai mellett a nemzeti és szövetségi érdekek, követelmények, a biztonságpolitikai kockázatok, az előrejelzések, valamint a Magyar Honvédség hadműveleti igényei alapján körvonalazódott a jövő katonai szállítórepülőgép-flottájának kialakítása.

Az alábbi összefoglaló jól szemlélteti a Magyar Honvédség szállítórepülőgép-flottájának tervezett feladatrendszerét, amelyből a flotta kialakítása, összetétele származtatható:

- A Magyar Honvédség keretein belül önállóan, szövetségi alkalmazásban, vagy más fegyveres szervezetekkel, hatóságokkal együttműködve, igény szerinti légi szállítások biztosítása, csapatok szállításának támogatása.
- Magyarország független állami szállítókapacitásának biztosítása. Az MH nemzetközi szerepvállalásával kapcsolatos légi szállítási feladatok, összhaderőnemi műveletek támogatása (hadszíntéri légi szállítás, deszantolás,

teherdobás), hazai, valamint NATO, ENSZ, EU, két- és többoldalú nemzetközi kapcsolatokban részt vevő egységek, alegységek, kontingensek, személyi állomány, anyagi készletek, sebesültek szállítása.

- Állami, politikai és katonai vezetők, védett személyek szállításának biztosítása.
- Békefenntartás, humanitárius segítségnyújtás, válság és katasztrófa-helyzet során személy, sebesült, élelmiszer, egészségügyi, valamint más szükséges ellátási anyagok stb. légi szállításának biztosítása.
- Készenléti szolgálatok, képességek fenntartása, fejlesztése a MEDEVAC/SAR (Medical Evacuation/Search and Rescue – légi kiürítés, sebesültszállítás/kutatás-mentés) részfeladatainak végrehajtására.
- Nemzetközi egyezmények alapján meglévő feladatok ellátása, részvétel a Nyitott Égbolt egyezmény Magyarországra háruló feladataiban.

Fontos része a fenti felsorolásnak, hogy az állami (katonai üzemeltetésben lévő) repülőgépek feladatrendszerre kiterjed az MH állományában külföldön szolgálatot teljesítő személyek támogatására, és a külföldön rekedt, vagy bajba jutott magyar állampolgárok, külképviseleti hivatalok légi szállításhoz kötött támogatási (megsegítés, kimentés, sérültek esetén szükség szerinti repülés közbeni egészségügyi ellátás) feladataira.

Továbbá, az állami légi szállítás feladatrendszerébe tartozik a Kormány tagjainak, az állam- és a közigazgatás felsővezetőinek, továbbá az Országgyűlés tisztségviselőinek, valamint védett személyeknek biztonságos, gyors, megfelelő színvonalú és védett körülmények közötti szállítása, és a rendvédelmi, illetve a polgári légi közlekedésben nem szállítható veszélyes anyagok szállítási feladatai is.

A nemzeti és a NATO-követelmények alapján definiált feladatrendsze-

rek egyértelművé tették, hogy több szövetségi országhoz hasonlóan, nálunk is egy vegyes kialakítású flotta jelentheti a hosszú távú megoldást, amely garantálja, hogy a különböző légi szállítási feladatokra a megfelelő méretű, befogadóképességű és kialakítású, akár katonai célra átalakított polgári vagy katonai típus alkalmas lehet. (1. táblázat)

Az orosz–ukrán háború előtti időszak nemzetközi eseményei is rávilágítottak arra, hogy bármikor és bárhol történhetnek terrorcselekmények, váratlan események, természeti katasztrófák. Kialakulhatnak válsághelyzetek, váratlanul, rövid idő alatt háborús konfliktusok robbanhatnak ki. Ilyen esetekben szükség lehet a magyar állampolgárok gyors kimenekítésének, súlyos esetben a sérültek és az elhunytak hazaszállításának képességére. Mindez vonatkozik a külföldön szolgálatot teljesítő magyar katonákra is, kiegészítve azzal, hogy részükre az utánpótlást is rendszeresen, bármilyen körülmények között, akár közvetlen fenyegetettség esetén is biztosítani kell. A magyar diplomáciai képviselők krízis esetén történő evakuálása kizárólag ebben a formában valósítható meg hatékonyan és biztonságosan. A gyors reagálás képessége ilyen esetekben életet menthet.

A fentiek mellett a Magyar Honvédség 2021-ben közel 700 fővel mintegy 10 országban, 14 külföldi misszióban volt érintett, illetve a száheli szerepvállalás tervezése mellett, 2022. év második felében a balti államok lég-

térrendészeti feladatait is biztosították [1], amelyhez kapcsolódóan, a légi szállítási feladatokat már a megújult flotta repülőgépei látták el.

A megoldást a gyors reagáló képesség javítására, a beavatkozás lehetőségének biztosítására a megfelelő képességekkel rendelkező szállító repülőgépek beszerzése biztosítja. Típustól függően befogadóképességük, teherbírásuk, sebességük, utazómagasságuk, hatótávolságuk lehetővé teszi Magyarország számára a Föld bármely pontjának gyors elérését. Az európai országok légierői többségében rendelkeznek ilyen kategóriájú repülőgépekkel.

GYORSASÁG ÉS NAGY HATÓTÁVOLSÁG

2018 augusztusában a légierő-fejlesztés mérföldkövéként a Magyar Honvédség légi szállító képessége Dassault Falcon 7X típusú, könnyű, többcélú szállító- és futárgéptípussal bővült. (1. ábra) Ez a repülőgép futár-, kisebb létszámú személyszállítási, kiképzési és egyéb speciális feladatokra alkalmas, amikor nincs szükség nagy kapacitású csapatszallító repülőgépek útba indítására. A NATO-tagországok nagy része, többek között a belga, a cseh, a dán, a francia, a lengyel, az olasz, a német, a szlovén és a szlovák fegyveres erő is használ

4. ÁBRA. A Magyar Honvédség Airbus A319 MEDEVAC intenzív ellátó modulja
(Fotó: HM Zrínyi Nkft. / honvedelem.hu / Kertész László)

	C-130J	KC-390	An-178	C-27J	A400M	Kawasaki C-2
Személyzet [fő]	3	2	3	3	3-4	3
Hajtóművek	4 × Rolls-Royce AE2100-D3 légcsaváros gázturbina	2 × IAE V2500-5 gázturbinás sugárhajtómű	2 × Ivcsenko-Progress D436 148FM gázturbinás sugárhajtómű	2 × Rolls-Royce AE2100-D2A légcsaváros gázturbina	4 × Europrop TP400-D6 légcsaváros gázturbina	2 × GE CF6-80C2K1F gázturbinás sugárhajtómű
Szállítható személyek [fő/ejtőernyős]	92/64	80/64	90/70	60/46	116/116	92/64
Utazósebesség (max.) [km/h]	671	850	825	583	781	890
Max. repülési magasság [m]	8615	10 973	12 200	9144	12 200	12 200
Hatótávolság max. terheléssel [km]	3889	2815	1000	1759	3300	4500
Rakodótér mérete (h × m × sz) [m]	16,76 × 3,04 × 2,74	17,75 × 3,45 × 2,95	16,6 × 2,4 × 2,4	8,58 × 3,33 × 2,6	17,71 × 4 × 3,85	15,7 × 4 × 4
Max. teher [kg]	19 958	26 000	18 000	11 300	37 000	36 000
Max. felszállósúly [kg]	70 305	81 000	53 000	31 800	141 000	141 400

2. TÁBLÁZAT.
Katonai alkalmazásban elterjedt szállító repülőgépek összehasonlítása (A szerzők szerkesztése [6] [7] alapján)

5. ÁBRA.
A 604-es oldalszámú A319-es első éles MEDEVAC-bevetése 2020 júliusában (Fotó: HM Zrínyi Nkft. / honvedelem.hu / Kertész László)

ilyen kategóriájú repülőgépet. [2] A gép 3 db Pratt & Whitney Canada PW307A hajtóművével, berendezéstől függően 12–16 utast szállíthat, hatótávolsága 11 000 km, maximális repülési magassága 15 000 m, sebessége 950 km/h. Ezekkel a paraméterekkel alkalmas akár transzatlanti repülőutak megtételére is. [3]

A TÖBBCÉLŰ CSAPATSZÁLLÍTÁS ESZKÖZE

Többcélű csapatszallítóként ideális választás a nagyobb számban előforduló szállítási igényekre használni tervezett, eredetileg polgári légi alkalmassági bizonyítvánnyal ellátott, de állami feladatot végrehajtó, ezért az állami lajstromban szereplő, speciális katonai alkalmazásokkal, beren-

dezésekkel (katonai, kommunikáció, navigáció, önvédelmi rendszer) felszerelt, átépített repülőgép. Az elterjedt „civil” repülőgéptípusok így a magas szintű üzemeltetési biztonságon túlmenően alkalmasak a katonai kommunikációs, akár önvédelmi funkciók, valamint egészségügyi MEDEVAC (sebesültszállítási, speciális orvosi ellátási, akár műtéti beavatkozás is) feladatok ellátására is. (4. ábra)

Üzemeltetési szempontból jelentős előny a kiforrott, európai gyártmányú, illetve a légi közlekedésben széles körben elterjedt típusú repülőgépek vásárlása, ugyanis szinte minden célállomáson, ahol a választott típus üzemelni képes, fellelhető valamilyen szintű műszaki/karbantartó háttér, hozzáférhető az alkatrész-utánpótlás, illetve elérhető

közelségben rendelkezésre áll az össze- gyűlt üzemeltetési tapasztalat, amely egy új típus rendszerbe állításakor rendkívül hasznos körülmény.

Az Airbus A319 típusú repülőgép alkalmazása kormányzati, illetve katonai üzemeltetésben elterjedt, amelyre példa a régióban: Olaszország, a Cseh Köztársaság, Szlovákia, Németország, Bulgária, Ukrajna, továbbá még mintegy 10 távolabbi nemzet.

A repülőgép műveleti alkalmazhatóságát jól példázza, hogy egy Afganisztánban szolgáló magyar katonát kellett egészségügyi okokból hazahozni Magyarországra, amely a 604-es oldalszámú A319-es repülőgép első éles MEDEVAC-feladata volt. A Magyarország és Afganisztán közötti távolságot a személyzet leszállás nélkül, mintegy 5 és fél óra alatt tette meg.

A KATONAI LÉGI SZÁLLÍTÁS NAGYMESTERE

A 2023–2024-es években kerül sor a képességfejlesztés második ütemére, amely a 60–80 fő, 5–20 tonna szállítóképességű, 2500–3000 km hatótávolság elérését biztosító, harcászati-katonai szállítórepülőgép, az Embraer KC-390 típus rendszerbe állítását célozza.

A KC-390 típusú Magyar Honvédség a katonai légi szállítás terén eddig nem látott képességek birtokosa lesz. Az akár 26 tonna hasznos terhet is szállítani képes repülőgép magyar változata alkalmas lesz légi utántöltésre, precíziós, légi teherdobásokra, valamint intenzív ellátásra szoruló betegek/sérültek ápolására szolgáló betegágyak befogadására is.

3. TÁBLÁZAT.

A Magyar Honvédség szállító repülőgépei technikai paramétereinek összehasonlítása (A szerzők szerkesztése a gyártók adatai alapján www.airbus.com; www.dassault-aviation.com; www.embraer.com; www.antonov.com)

Műszaki adatok	Antonov An-26	Airbus A319-112	Dassault Falcon 7X	Embraer KC-390
Szárny fesztávolsága [m]	29,2	34,1	26,21	33,94
Törzs hosszúsága [m]	23,83	33,84	23,4	33,43
Törzs magassága [m]	8,575	11,76	7,83	11,43
Szárnyfelület [m ²]	74,98	122,6	70,7	140
Szerkezeti tömeg [kg]	16 000	40 600	11 200	35 000
Maximális felszállótömeg [kg]	24 000	71 300	31 751	81 000
Hasznos teher [kg]	5500	13 000	2500	26 000
Utazósebesség [km/h]	420	830	877	860
Maximális repülési magasság [m]	7500	11 887	12 700	10 913
Maximális hatótávolság üresen/max. terheléssel [km]	2600/1240	11 100/6900	11 019/10 834	6019/2100 póttartállyal 8500
Hajtómű	2 × Al-24	2 × CFM56-5B	3 × PW307A	2 × IAE V2500-ES
Szállítható személyek száma [fő]	26	126	8–14	80 (60 ejtőernyős)

A taktikai szállítórepülőgépek fő feladata elsősorban a nemzetközi hadszíntéren felajánlott erők ellátási feladataihoz kapcsolódó személy- és teherszállítás autonóm, a földi kiszolgálási lehetőségektől független végrehajtása. Mindemellett egészségügyi légi kiürítési feladatok jogszabályban kötött biztosítása (AIREVAC), összhaderőnemi műveletek támogatása (hadszíntéri légi szállítás, deszantolás, teherdobás stb.), hazai és nemzetközi légi szállítási feladatok ellátása (állami és kegyeleti szállítások stb.). A repülőgépekkel szemben fontos követelményként szerepel a több feladatkörben történő alkalmazhatóság, így legfontosabb szempontként a légi utántöltés képessége.

A polgári típusokkal szemben egy korszerű katonai szállító gép alkalmas a rövid-, és középtávú járatokat szükség esetén nem szilárd burkolatú repülőterekről is teljesíteni, alkalmas ejtőernyős deszantolásra, dobásra, térképészeti és felderítő feladatok végzésére, szabvány egységkonténerek, járművek, fegyverek, fegyverrendszerek szállítására és légi utántöltésre. Szállítható benne gyakorlatilag minden olyan veszélyes vagy nehéz áru, ami a polgári légi forgalomban sok esetben tiltott.

Az Embraer KC-390 légi utántöltő és szállító repülőgép a 2017-es pá-

rizi repülőszalon¹ nyilvános repülési bemutatóján mutatkozott be először a nagyközönségnek.

A KC-390-es felsőszárnyas, T-elrendezésű vezérsíkokkal és hátsó teherrámpával ellátott kialakítása a katonai alkalmazású repülőgépeknél elterjedt kialakítást követi. A két darab IAE V2531-E5 típusú sugárhajtómű már jól ismert az Airbus repülőgépcsalád A319, A320, A321, típusairól. [8] A V2500-as hajtómű típuscsalád KC-390-es repülőgéphez kifejlesztett változata gazdaságos üzemeltetést biztosító, nagy kétáramúsági fokkal rendelkező, FADEC² vezérlésű gázturbinás sugárhajtómű. (6. ábra)

A hajtómű az IAE International Aero Engines AG repülőgépmotorokat gyártó vállalat terméke, amelyet a világ négy vezető repülőgép-hajtómű gyártója, a Pratt & Whitney, Pratt & Whitney Aero Engines International, MTU Aero Engines és a Japanese Aero Engine Corporation alapított 1983-ban, elsősorban a 150 férőhelyes, egyfolyós repülőgépek hajtóművének kifejlesztése érdekében. [9]

2024. február 8-án a braziliai Gavião Peixoto-ban a magyar légierő első KC-390 Millennium típusú repülőgépe sikeresen teljesítette az első berepülését, amit majd egy hosszabb tesztelési folyamat követ a magyar légierőnél történő szolgálatba állítása

előtt. (8. ábra) Brazília és Portugália után Magyarország a harmadik ország, amely a KC-390-est rendszerbe állítja, Hollandia, Ausztria, a Cseh Köztársaság és Dél-Korea, pedig hamarosan szintén KC-390-es alkalmazó ország lesz. [11] A magyar légierő KC-390 repülőgépeinek forgalmi és időszakos karbantartási feladatainak ellátására 2022 júniusában a brazil repülőgépgyártó és az Aeroplex Kft. szándéknyilatkozatot írtak alá. Ennek értelmében a hazai repülőgép-karbantartó vállalat a megfelelő minősítés megszerzését követően, a brazil gyártó hivatalos karbantartó központja (Embraer Authorized Service Center – EASC) lehet Magyarországon, ami az Embraer egyéb típusain kívül, üzemeltetési előnyt jelent majd a magyar KC-390-esek támogatásában a szolgálatba állításukat követően. [12]

6. ÁBRA.
Az International Aero Engines által gyártott V2500-as hajtómű [9]

7. ÁBRA.
2023. február 6-án a Hunor mentőegység indul Törökországba a Magyar Honvédség repülőgépével (Fotó: HM Zrínyi Nkft. / honvedelem.hu / Ráczi Tünde)

¹ Párizs-Le Bourget-i Nemzetközi Légi- és Űrszalon (Salon international de l'aéronautique et de l'espace de Paris Le Bourget).

² FADEC – Full Authority Digital Electronic Control – teljes hatáskörű digitális elektronikus hajtómű-szabályozó rendszer.

8. ÁBRA.

A 610-es oldalszámú magyarországi megrendelésre gyártott KC-390 átadása [10]

ÖSSZEZÉS

A Magyar Honvédség, így az állam számára is a szállítórepülőgép-flotta teljes megújítását a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program biztosította. Ennek során a képeségfejlesztés több lépcsőben, több kategóriájú repülőeszközt előirányzó beszerzési programban realizálódik, amely igazodik a MH műveleti részvételéhez, ambícióihoz, valamint a megváltozott biztonságpolitikai, környezeti változásokhoz és megbízható, hosszú távon fenntartható eszközrendszer biztosít a légi szállítás terén elvárt állami cselekvőképességhez. Összefoglalásként – a teljesség igénye nélkül – mi sem bizonyíthatja ezt jobban, mint az elmúlt években a Magyar Honvédség szállító repülőgépeinek alkalmazásával végrehajtott alábbi kiemelkedő feladatok:

- 2020. március 15-én az új koronavírus (COVID19) okozta világjárvány elleni küzdelem jegyében elrendelt járványügyi rendszabályok szigorú betartása mellett, a Magyar Honvédség Airbus A319-es szállító

tógépével érkeztek haza fél éves külszolgálatuk leteltével, az MH Iraki Kiképzés-biztosító Kontingens (MH IKBK) kilencedik váltásának tagjai. [13]

- 2023. február 6-án, a törökországi földrengés áldozatainak megsegítésére indult személyzetet és a 9 tonnányi felszerelést a Magyar Honvédség Airbus A319-es repülőgépe szállította a Liszt Ferenc Nemzetközi

Repülőtérrel a törökországi Adana repülőterére. [14]

- A líbiai árvíz áldozatainak megsegítésére összeállított magyar mentőcsapat Líbiába történő ki- és hazaszállítása 2023 szeptemberében. [15]
- 2023 szeptemberében a dél-törökországi morca-barlangi mentőakcióban érintett hazai mentőcsapat szakemberei a Magyar Honvédség Airbus A319-es szállító repülőgéppel jutottak el a lehető leggyorsabban a helyszínre. [16] [17]
- 2023. október 9-én, az éjszaka folyamán a magyar légierő három repülőgép fedélzetén összesen 325 személyt – köztük 46 gyermeket – evakuált Izraelből egy kormányzati mentőakció keretében. [18]

A Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program eredményeképpen megszerzett katonai légi szállítási képességek, a katonai jelentőségük mellett hozzájárulnak a külföldön rendkívüli körülmények között rekedt magyar állampolgárok azonnali kimentéséhez, hazaszállításához, akár repülés közbeni egészségügyi ellátásához is. A jövőben rugalmasan megoldhatóvá válik a polgári légi közlekedésben nem szállítható veszélyes anyagok, fegyverzetek, katonai felszerelések légi úton, nagy távolságokra, önállóan történő szállítása, vagy akár a rendkívüli gyorsaságot igénylő transzplantációs szervszállítás is. A fejlesztés legnagyobb eredménye a kiszolgáltatottság, bérelt, illetve más NATO-ország más repülőeszközeitől való függés megszűnése és az azonnali, saját, önálló beavatkozási képesség megjelenése és alkalmazása. ■

HIVATKOZÁSOK

- [1] Huszák Dániel. Mégis mit csinálnak a magyar katonák a világ legveszélyesebb, leginstabilabb országaiban? Portfolio, 2021. 11. 17. <https://www.portfolio.hu/global/20211117/megis-mit-csinálnak-a-magyar-katonak-a-vilag-legveszelyesebb-leginstabilabb-orszagaiban-511082> (Letöltve: 2024.2.12.);
- [2] <https://honvedelem.hu/media/aktualis-videok/bovult-a-magyar-honvedseg-repulogeflojtaja.html> (Letöltve: 2024.01.17.);
- [3] Balla János. Dassault Falcon 7X. Haditechnika, 2024/3. <https://doi.org/10.23713/HT.58.3.09>
- [4] Szórád Tamás. Kihelyezett Ülés És Statikus Bemutató. Air Base, 2020. 02. 28. https://airbase.blog.hu/2020/02/28/kihelyezett_ules_es_statikus_bemutato (Letöltve: 2024.1.17.);
- [5] <https://honvedelem.hu/media/aktualis-videok/eles-medevac-airbus-szal.html> (Letöltve: 2024.01.17.);
- [6] Füleki András. Twenty first century development in the Hungarian Defence Forces: The KC-390 tactical military transport aircraft, Haditechnika, LV. évfolyam 2021/4. <https://doi.org/10.23713/HT.55.4.04> (Letöltve: 2024.3.11.);
- [7] Nagy László, Szabó Miklós. A harcászati légi szállító képesség fejlesztése a Magyar Honvédségben. Bemutkozik a KC-390 Millennium repülőgép, Haditechnika, LV. évfolyam 2021/2. <https://doi.org/10.23713/HT.55.2.05> (Letöltve: 2024.3.11.);
- [8] Kjelgaard, Chris. IAE Sees V2500 Engine Business Continuing for Decades. AIN, 2023. 03. 09. <https://www.ainonline.com/aviation-news/air-transport/2023-03-09/iae-engine-partnership-sees-v2500-business-continuing-decades> (Letöltve: 2024.2.14.);
- [9] The V2500 Engine Program AIN <https://links.prattwhitney.com/i-a-e/index.html> (Letöltve: 2024.2.14.);
- [10] Próbarepülésen az első magyar KC-390 katonai szállítórepülőgép. honvedelem.hu, 2024. 02. 09. Fotó: Embraer. <https://honvedelem.hu/hirek/probarepulesen-az-első-magyar-kc-390-katonai-szallitorepulogeg.html> (Letöltve: 2024.2.14.);
- [11] Hungary's C-390 Millennium makes its maiden flight. embraer.com, 2024. 02. 09. <https://www.embraer.com/global/en/news/?slug=1207341-hungarys-c-390-millennium-makes-its-maiden-flight> (Letöltve: 2024.2.14.);
- [12] Embraer and Aeroplex Sign a MoU to Support the Hungarian KC-390 Aircraft. embraer.com, 2022. 03. 06. <https://embraer.com/global/en/news/?slug=1207047-embraer-and-aeroplex-sign-a-mou-to-support-the-hungarian-kc-390-aircraft> (Letöltve: 2024.3.27.);
- [13] Galambos Sándor. Egészségesen érkeztek meg Irakból. honvedelem.hu, 2020. 03. 15. <https://honvedelem.hu/hirek/hazai-hirek/egeszsegesen-erkeztek-meg-irakbol.html> (Letöltve: 2024.3.18.);
- [14] Törökországban segít a Hunor-mentőszervezet csapata. 2023.02.06. <https://honvedelem.hu/hirek/torokorszagban-segita-hunor-mentoszervezet-csapata.html> (Letöltve: 2024.3.18.);
- [15] Bányász Eszter. The end of a hard and heroic service – Hungarian rescue team returns from Libya aboard HDF aircraft. defence.hu, 2023. 09. 25. <https://defence.hu/news/the-end-of-a-hard-and-heroic-service.html> (Letöltve: 2024.3.18.);
- [16] Elindult az Airbus Törökországba. honvedelem.hu, 2023. 09. 07. <https://honvedelem.hu/hirek/elindult-az-airbus-torokorszagba.html> (Letöltve: 2024.3.18.);
- [17] Zentay Péter. Operation: DEEP PURPLE I. rész. Haditechnika, 2024/3. <https://doi.org/10.23713/HT.58.3.10>;
- [18] Hungarian air force evacuates 325 people from Israel in governmental rescue operation. defence.hu, 2023. 10. 09. <https://defence.hu/news/hungarian-air-force-evacuates-325-people-from-israel-in-governmental-rescue-operation.html> (Letöltve: 2024.3.18.).